

**GYDYTOJO ODONTOLOGO
PAREIGYBĖS APRAŠYMAS Nr.PI-116**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Gydytojo odontologo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus vientisąsias universitetines odontologijos studijas. Užsienyje įgyta gydytojo odontologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Teisė verstis gydytojo odontologo praktika suteikiama asmeniui, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusiam gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją ir turinčiam teisės aktų nustatyta tvarka išduotą galiojančią odontologijos praktikos licenciją, suteikiančią teisę verstis odontologijos praktika pagal gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją.

3. Gydytojas odontologas dirba savarankiškai pagal savo kompetenciją, bendradarbiaudamas su gydytojais odontologais ir gydytojais odontologais specialistais, kitais asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais.

4. Gydytojas odontologas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, šia Lietuvos medicinos norma ir kitais teisės aktais, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

5. Gydytojas odontologas verčiasi gydytojo odontologo praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas (toliau - odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaiga).

**II SKYRIUS
TEISĖS**

6. Gydytojas odontologas turi teisę:

6.1. verstis gydytojo odontologo praktika Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymo, šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

6.2. skirti vaistinius preparatus ir medicinos priemones (prietaisus) ir išrašyti receptus sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

6.3. spręsti laikino nedarbingumo klausimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

6.4. konsultuoti pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, siųsti pacientus konsultuoti ir gydyti pas gydytojus odontologus specialistus bei kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus;

6.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja Odontologų profesinės etikos kodeksui arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo odontologo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

6.6. nustatyti žmogaus mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

6.7. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

6.8. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

6.9. gauti darbui būtinas priemones, įrangą, instrumentus, vaistus;

6.10. teikti pasiūlymus darbdaviui dėl paslaugų teikimo pacientui, gydymo ir darbo sąlygų gerinimo;

6.11. dalyvauti kuriant ir diegiant odontologinių ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo metodus bei naujas medicinos ir informacines technologijas, rengiant odontologinių ligų profilaktikos programas, organizuoti burnos sveikatos gerinimo programų įgyvendinimą ir vykdyti tų programų priemones;

6.12. dalyvauti ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo bei kitose sveikatinimo programose, mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje;

6.13. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Gydytojas odontologas gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.

III SKYRIUS PAREIGOS

8. Gydytojas odontologas privalo:

8.1. verstis gydytojo odontologo praktika tik Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymo, šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

8.2. tapti Lietuvos Respublikos odontologų rūmų nariu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.3. tobulinti savo profesinę kompetenciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.4. pranešti licencijas išduodančiai institucijai apie profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir odontologijos praktiką Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ne rečiau kaip kas 5 metus;

8.5. turėti gydytojo odontologo spaudą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.6. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

8.7. laikytis Odontologų profesinės etikos kodekso, gerbti pacientų teises, jų nepažeisti;

8.8. taikyti Lietuvos Respublikoje įteisintus ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo metodus bei medicinos technologijas (išskyrus kitų teisės aktų nustatytus atvejus);

8.9. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančius medicinos prietaisus;

8.10. informuoti pacientą apie jo sveikatos sutrikimus, gydymą ir jo eigą bei teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas;

8.11. teikti informaciją apie pacientų sveikatos būklę, diagnozę ir gydymą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.12. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais laiku siųsti pacientus konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities specialistus;

8.13. tvarkyti odontologijos praktikos dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka, analizuoti savo darbo rezultatus;

8.14. teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;

8.15. paaiškinti odontologijos praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų prašymu;

8.16. vykdyti gydytojo odontologo praktikos veiklą pagal savo profesinę kompetenciją, laikydamasis nustatytų profesinių pareigų, vadovaudamasis galiojančiais teisės aktais bei norminiais dokumentais;

8.17. skatinti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos saugojimo bei ugdymo priemones;

8.18. atlikti kitas gydytojams odontologams Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

9. Gydytojo odontologo kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs odontologijos studijų krypties studijas ir nuolat tobulindamas įgytą profesinę kompetenciją.

10. Gydytojas odontologas turi žinoti:

10.1. veido ir burnos srities anatomiją, fiziologiją, žmogaus amžiaus ir lyties ypatybes, veido ir burnos srities bei gretimų sričių organų patologiją, funkcijos sutrikimų, odontologinių ligų etiologiją, patogenezę, diagnostiką, gydymą ir profilaktiką;

10.2. infekcijų kontrolės pagrindus;

10.3. farmakologijos pagrindus, vaistų, susijusių su odontologijos praktika ir odontologinių ligų gydymu, farmakologiją;

10.4. odontologijos patologijos ir paciento sveikatos būklės ryšį;

10.5. veido kaulų, žandikaulių ir dantų diagnostinę radiologiją, radiologinių tyrimų rezultatų ir rentgenogramų analizę;

10.6. odontologinių ligų diagnostikos ir gydymo veiksmus bei metodus;

10.7. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinės saugos užtikrinimo sąlygas;

10.8. šiuolaikines technologijas, darbo įrankius, prietaisus, odontologinę įrangą ir priemones, dantų protezų gamybai naudojamas medžiagas.

11. Gydytojas odontologas turi išmanyti:

11.1. sveikatinimo veiklos organizavimo pagrindus, sveikatinimo veiklos būtinąsias sąlygas, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos veiklos organizavimo ir vykdymo teisinius pagrindus;

11.2. sveikatos teisės, sveikatos ekonomikos bei vadybos pagrindus, sveikatos draudimo sistemą;

11.3. odontologinių ligų profilaktikos organizavimą, sveikatinimo ir profilaktinių priemonių taikymo kriterijus;

11.4. saugos darbe ir sveikatos saugos organizavimą bei valdymo teisinius pagrindus;

11.5. ortodontinių anomalijų etiologiją, diagnostiką, ortodontinio gydymo indikacijas, pagrindinius ortodontinių anomalijų profilaktikos ir gydymo būdus;

11.6. profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe profilaktikos tvarką, nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų.

12. Gydytojas odontologas turi mokėti:

12.1. diagnozuoti ir gydyti šias ligas (ligų kodai nurodyti pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM):

12.1.1. dantų ėduonį:

12.1.1.1. ėduonį emalio ribose, K02.0;

12.1.1.2. dentino ėduonį, K02.1;

12.1.1.3. cemento ėduonį, K02.2;

12.1.1.4. sustabdytą dantų ėduonį, K02.3;

12.1.2. kitas kietųjų danties audinių ligas:

12.1.2.1. dantų abraziją (nutrynimą), K03.1;

12.1.2.2. dantų eroziją, K03.2;

12.1.2.3. patologinę dantų rezorbciją, K03.3;

12.1.2.4. hiper cementozę, K03.4;

12.1.2.5. dantų ankilozę, K03.5;

12.1.2.6. spalvos pakitimus dantų kietuosiuose audiniuose po išdygimo, K03.7;

12.1.2.7. kitas patikslintas danties kietųjų audinių ligas, K03.8;

- 12.1.3. dantų raišos ir dygimo sutrikimus, išskyrus ortodontinį gydymą:
 - 12.1.3.1. dantų dydžio ir formos anomalijas, K00.2;
 - 12.1.3.2. taškuotus (margus) dantis, K00.3;
 - 12.1.3.3. dantų dygimo sindromą, K00.7;
- 12.1.4. pulpos ir periapikalinių audinių ligas:
 - 12.1.4.1. pulpitą, K04.0;
 - 12.1.4.2. pulpos nekrozę K04.1;
 - 12.1.4.3. ūminį pulpinės kilmės apikalinį periodontitą, K04.4;
 - 12.1.4.4. lėtinį apikalinį periodontitą, K04.5;
 - 12.1.4.5. periapikalinį abscesą be sinuso (neišplitusį į sinusą), K04.7;
 - 12.1.4.6. šaknies cistą (neišplitusią į sinusą), K04.8;
 - 12.1.4.7. kitas ir nepatiktas pulpos ir periapikalinių audinių ligas, K04.9;
- 12.1.5. gingivitą ir periodonto ligas:
 - 12.1.5.1. ūminį gingivitą, K05.0;
 - 12.1.5.2. lėtinį gingivitą, K05.1;
 - 12.1.5.3. ūminį periodontitą, K05.2;
 - 12.1.5.4. lėtinį periodontitą, K05.3;
- 12.1.6. kitus dantų ir bedantės alveolinės ataugos pakitimus:
 - 12.1.6.1. dantų padidėjimą, K06.1;
 - 12.1.6.2. dantų ir bedantės alveolinės ataugos trauminius pažeidimus, K06.2;
- 12.1.7. smilkininio žandikaulio sąnario pakitimus tik esant raumeninei disfunkcijai ir okliuziniam neatitikimui, išskyrus ortodontinį gydymą, K07.6;
- 12.1.8. kitus dantų ir juos palaikančių struktūrų pakitimus – dantų netekimą dėl nelaimingų atsitikimų, dantų pašalinimo ar sritinės periodonto ligos (K08.1);
- 12.1.9. kitas žandikaulių ligas:
 - 12.1.9.1. žandikaulių uždegimines būkles: periostitą (žandikaulio antkaulio uždegimą), K10.2;
 - 12.1.9.2. žandikaulių alveolitą, K10.3;
- 12.1.10. seilių liaukų ligas – seilių sekrecijos sutrikimus, K11.7;
- 12.1.11. stomatitą ir susijusius pakitimus:
 - 12.1.11.1. grįžtamąją burnos aftą, K12.0;
 - 12.1.11.2. kitas stomatito formas, K12.1;
 - 12.1.11.3. nekrozinį opinį stomatitą, A69.0;
 - 12.1.11.4. pūslelinės (herpes) virusų sukeltą gingivostomatitą ir faringotonzilitą, B00.2;
- 12.1.12. kitas lūpos ir burnos gleivinės ligas:
 - 12.1.12.1. lūpų ligas, K13.0;
 - 12.1.12.2. skruosto ir lūpos kandimus, K13.1;
- 12.1.13. liežuvio ligas:
 - 12.1.13.1. glositą, K14.0;
 - 12.1.13.2. geografinį liežuvį, K14.1;
 - 12.1.13.3. rombinį liežuvį, K14.2;
 - 12.1.13.4. raukšlėtą liežuvį, K14.5;
 - 12.1.13.5. glosodiniją, K14.6;
- 12.1.14. danties lūžį, S02.5;
- 12.1.15. žandikaulio išnirimą, S03.0;
- 12.1.16. danties išnirimą, S03.2;
- 12.1.17. žandikaulio raiščių patempimą, S03.4;
- 12.2. muskausminti veido ir žandikaulių sritį;
- 12.3. atlikti injekcijas po oda į raumenis;
- 12.4. nustatyti dantų apnašas, K03.6;

- 12.5. atlikti profesionalią burnos higieną;
- 12.6. hermetizuoti dantų vageles silantais ir atlikti kitas profilaktines procedūras;
- 12.7. atlikti dantų balinimo procedūras;
- 12.8. išrauti dantis ir dantų šaknis;
- 12.9. atlikti intraoralinę inciziją dėl periodonto, danties šaknies viršūnės ar periodonto pūlinio;
- 12.10. šalinti danties kietųjų audinių defektus plombomis, įklotais, užklotais ir laminatais;
- 12.11. nuimti laikinus ir nuolatinius fiksuotus dantų protezus (pavienius vainikėlius, tiltinius protezus);
- 12.12. atlikti dantų okliuzinių paviršių korekciją šlifuojant dantis;
- 12.13. uždėti laikinus įtvarus gydant dantų traumas;
- 12.14. atlikti dantų diagnostinį radiografinį tyrimą, dantų rentgenogramą, vertinti dantų ir (ar) panoraminę rentgenogramą;
- 13. Gydytojas odontologas turi gebėti:
 - 13.1. įvertinti asmens sveikatos būklę, išsiaiškinti paciento sveikatos problemas, susijusias su odontologinėmis ligomis;
 - 13.2. organizuoti odontologinių ligų prevencijos veiklą, įgyvendinti profilaktikos metodus bei profilaktikos priemones, mažinančias odontologinių ligų pasekmes;
 - 13.3. nustatyti galimas odontologinių ligų ankstyvasias komplikacijas ir būkles, keliančias pavojų ar grėsmę asmens sveikatai arba gyvybei;
 - 13.4. teikti ambulatorinės odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas vaikams ir suaugusiesiems.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

14. Gydytojas odontologas atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka už profesinės praktikos klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų atlikimą, bioetikos ir Odontologų profesinės etikos kodekso nustatytų reikalavimų pažeidimą, profesinės kompetencijos viršijimą, pacientų teisių pažeidimą bei padarytą žalą paciento sveikatai.
